

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Szak/5/2016
Identifikačné číslo spisu:	7016200883
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7016200883.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): M. M., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, bez dokladu totožnosti, za účasti maloletých detí: 1. M. V., narodená XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, žena, bez dokladu totožnosti, 2. M. M. H., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, muž, bez dokladu totožnosti, 3. M. M., narodená XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, žena, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnení v B., zastúpení Centrom právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody 12, 810 00 Bratislava, IČO: 307 988 41, kancelária Košice, Moyzesova 18, 040 41 Košice, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom Hrobákova č. 44, 852 42 Bratislava, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu žalovaného, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sa/9/2016-37 zo dňa 9. augusta 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky právoplatný rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sa/9/2016-37 zo dňa 9. augusta 2016 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA6-241-012/2016-AV zo dňa 19. júla 2016 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky n a r i a d' u j e , aby bol M. M., narodený XX.XX.XXXX, štátny príslušník Sýrska arabská republika, toho času umiestnený v B., spolu s jeho maloletými deťmi: 1. M. V., narodená XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, žena, bez dokladu totožnosti, 2. M. M. H., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, muž, bez dokladu totožnosti, 3. M. M., narodená XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, žena, bez dokladu totožnosti, bezodkladne prepustený zo zaistenia.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-241-012/2016-AV zo dňa 19.07.2016 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca) na účel výkonu administratívneho vyhostenia s uložením zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 4 rokov (rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA6-241-008/2016-AV zo dňa 19.07.2016 - ďalej len „rozhodnutie o vyhostení“) tak, že zaistil sťažovateľa so stanovením dĺžky doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac na dobu najviac do 07.11.2016 v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Sečovce“). Spolu so sťažovateľom sa v ÚPZC Sečovce umiestnili aj jeho maloleté deti.

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľ bol v minulosti zadržaný hliadkou Policajného zboru na Slovensku a následne bol rozhodnutím o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. umiestnený v ÚPZC Sečovce z dôvodu, že lustráciami v informačnom systéme Eurodac bolo zistené, že je žiadateľom o azyl na území iného členského štátu, a preto v danom prípade Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „DS MÚ MV SR“) začne konanie podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013 (ďalej len „Dublinské nariadenie“) a sťažovateľa v zmysle Dublinského nariadenia vráti na územie Maďarskej republiky.

3. Sťažovateľ bol následne dňa 19.07.2016 prepustený z ÚPZC Sečovce z dôvodu, že DS MÚ MV SR konanie vo veci vrátenia účastníka konania na územie iného členského štátu právoplatne zastavilo a v prípade sťažovateľa zanikol účel jeho zaistenia. V rovnaký deň v čase o 08.20 hod. bol sťažovateľ na ulici pred ÚPZC Sečovce kontrolovaný v zmysle § 75 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z.z. s tým výsledkom, že sťažovateľ počas kontroly nevedel predložiť doklad totožnosti.

4. Vzhľadom na skutočnosti uvedené vyššie (viď bod č. 2) vzniklo podozrenie, že sťažovateľ má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt podľa § 2 ods. 1 písm. f) zák. č. 404/2011 Z.z. Žalovaný súčasne rozhodol o odňatí odkladného účinku odvolania voči rozhodnutiu o vyhostení podľa § 55 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Žalovaný v uvedenom rozhodnutí podľa § 83 ods. 2 písm. a) a písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. neurčil účastníkovi konania lehotu na vycestovanie z dôvodu, že v prípade účastníka konania možno predpokladať, že ujde alebo bude iným spôsobom mariť alebo sťažovať výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení ako z dôvodu, že nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť a účastníka konania možno zaistiť podľa § 88 zák. č. 404/2011 Z.z.

II.

Konanie na krajskom súde

5. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- zaistenie sťažovateľa a jeho detí je neúčelné a neefektívne,
- v rozhodnutí o vyhostení nie je uvedená krajina, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený,
- v odôvodnení rozhodnutia absentujú skutočnosti, ktoré by preukazovali vstup sťažovateľa od jeho úteku až po jeho zadržanie na územie niektorého zo štátov EÚ,
- žalovaný sa nezaoberal dopadom rozhodnutia na záujmy maloletých detí sťažovateľa a nevysporiadal sa

s predpismi týkajúcich sa ochrany maloletých detí,

- žalovaný neodôvodnil vzťah sťažovateľa k svojim maloletým deťom,
- konanie podľa Dublinského nariadenia bolo zastavené, MLR ho odmietla prijať, zaistenie je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o základných ľudských právach (ďalej len „Dohovor“),
- sťažovateľovi mala byť určená lehota na vycestovanie alebo daná možnosť odkladu výkonu rozhodnutia o vyhostení,
- nesúhlas s rizikom úteku, rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené ako aj
- dĺžka jeho zaistenia nie je odôvodnená.

6. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov.

7. Najmä zdôraznil, že sťažovateľ bez kontroly prechádzal hraničné priechody Európskej únie (ďalej len „EÚ“) bez jeho legalizácie v ďalších členských štátoch EÚ, a toto konanie sťažovateľa ako aj jeho právne následky bližšie krajský súd analyzoval. Nevyčkanie ukončenia azylového konania v žiadanej krajine jednoznačne nasvedčuje tomu, že je preukázaná existencia rizika úteku sťažovateľa.

8. Ďalej krajský súd poukázal na to, že sťažovateľ nežiadal o azyl na území Slovenskej republiky. Navyše medzinárodná právna ochrana sťažovateľa prichádza do úvahy vo veciach zaistenia iba v tom prípade, ak je preukázaná jeho legalita pobytu na území cudzieho štátu a je dôvodné očakávať, že bude ukončené azylové konanie alebo iné konanie na základe zák. č. 404/2011 Z.z.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

9. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

10. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nereagoval v zmysle § 139 ods. 2 S.s.p. na námietku sťažovateľa, že v preskúmanom rozhodnutí ako aj v rozhodnutí o vyhostení absentuje o určenie krajiny, kam má byť sťažovateľ s jeho deťmi vyhostený, resp.
- o určenie krajiny, do ktorých mieni žalovaný alebo má za to, že je možné vrátiť sťažovateľa a jeho deti,
- o skutočnosti ohľadom spôsobu, akým sťažovateľ vstúpil a tranzitoval cez iné krajiny po jeho úteku zo Sýrie, či bol zadržaný štátnymi orgánmi týchto krajín, a teda či je možné preukázať spojitosť trasy sťažovateľa s konkrétnou krajinou,
- o rozbor informácií o situácii v krajinách, kam má byť sťažovateľ údajne vyhostený a či je jeho vrátenie prípustné v zmysle čl. 3 Dohovoru,
- o analýza reálnej vyhostiteľnosti sťažovateľa a s tým spojeného účelu zaistenia sťažovateľa,
- o právna úvaha ohľadom následkov napadnutého rozhodnutia na osobnú slobodu maloletých detí a na ich záujmy
- sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (analogia iuris kasačného súdu), ktorú sťažovateľ na niektorých rozhodovacích príkladoch prezentoval,
- svoj záver o existujúcom riziku úteku sťažovateľa odôvodnil nedostatočne a navyše sa mal snažiť doplniť chýbajúce odôvodnenie žalovaného,
- vyslovil záver o prípustnosti medzinárodnej ochrany sťažovateľovi, ktorý je nezrozumiteľný,

- sťažovateľ vytýkal krajskému súdu, že sa nezaoberal jeho námietkami týkajúcich sa dĺžky doby zaistenia a tým pádom došlo v konaní pred krajským súdom k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ako aj k porušeniu § 139 ods. 2 a ods. 3 S. s. p.

11. Navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu mení tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje vec vracia žalovanému na ďalšie konanie. Sťažovateľ si zároveň uplatnil trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia.

B)

12. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sťažovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci, a preto sa pridržiaval svojho vyjadrenia k žalobe zo dňa 28.07.2016.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10.10.2016. (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

14. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, a preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky žalobcu sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov, zraniteľnou osobou je najmä maloletá osoba, osoba so zdravotným postihnutím, obeť obchodovania s ľuďmi, osoba staršia ako 65 rokov, tehotná žena,

slobodný rodič s maloletým dieťaťom a osoba, ktorá bola vystavená mučeniu, znásilneniu alebo iným závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia; v odôvodnených prípadoch možno za staršiu osobu považovať aj osobu mladšiu ako 65 rokov.

Podľa § 88 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na maloletú osobu, ktorá nemá zákonného zástupcu. Iné zraniteľné osoby možno zaistiť len v nevyhnutnom prípade a na čo najkratší čas.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

15. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky žalobcu sú dôvodné.

16. Kasačný súd sa stotožnil s námietkou vytykajúcou nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného, týkajúcej sa nedostatočného skúmania vyhostiteľnosti osoby žalobcu. Žalovaný je v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Nevyhnutným predpokladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení cudzinca je v zmysle § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov preukázanie existencie rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení. Rovnako tak v rozhodnutí o zaistení nesmie absentovať dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru policajného zaistenia. Povinnosťou žalovaného je preto odôvodniť rozhodnutie o zaistení tiež z hľadiska účelnosti zaistenia, uvedenej v § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov. Reálnosť vyhostiteľnosti je podmienkou zaistenia cudzinca, a to z toho dôvodu, aby sa predchádzalo svojvôli pri zaistení. Preto žalovaný musí s riadnou starostlivosťou pristupovať k prevereniu možnosti vyhostenia cudzinca do krajiny jeho pôvodu, resp. tretej krajiny. Ak nie je cudzinec vyhostiteľný, nie je jeho zaistenie ani efektívne, ani účelné.

17. V súvislosti s vyhostiteľnosťou osoby kasačný súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010, z ktorého vyplynulo, že konanie o zaistení a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované. Uvedené konštatovanie podľa ústavného súdu vyplýva zo samotného účelu zaistenia, ktorým bol v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhost'ovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody.

Podľa ústavného súdu obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka súvislosť. I keď definitívny záver týkajúci sa vyhostenia padne v inom konaní, súd nemôže ani pri rozhodovaní o zaistení ignorovať zjavné fakty, ktoré bránia vyhosteniu. Pri osobnej slobode je veľmi bezprostredne, priam na nerozlíšenie, previazaný hmotnoprávny a procesnoprávny komponent. Nie je náhoda, že práve ochrana osobnej slobody je tak podrobne upravená v ústave a dohovore. Podľa ústavného súdu najvyšší súd konštatovaním, že konanie o zaistení a konanie o vyhostení sú oddelené a neposúdením vyhostiteľnosti ako podmienky zaistenia porušil procesný komponent osobnej slobody sťažovateľa. Ústavný súd považoval za najzávažnejšie porušenie základného práva skutočnosť, že najvyšší súd explicitne odmietol spojitosť medzi zaistením a jeho účelom, teda

otázku vyhostiteľnosti, aj keď najvyšší súd rozhodoval formálne rovnako ako krajský súd.

18. Na tomto mieste kasačný súd považuje za potrebné upozorniť na skutočnosť, že v samotnom rozhodnutí o administratívnom vyhostení nie je uvedené, kam má byť žalobca vyhostený (krajina pôvodu alebo tretia krajina - § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov). Rovnako tento údaj absentuje aj v rozhodnutí o zaistení, ktoré je predmetom tohto konania. Nakoľko v rozhodnutí o zaistení navrhovateľa ako aj v rozhodnutí o administratívnom vyhostení určenie krajiny, kam má byť žalobca vyhostený, absentuje, logicky nie je ani možné skúmať základnú podmienku zaistenia navrhovateľa, ktorou je jeho vyhostiteľnosť a v súvislosti s tým aj nepochybne relevantné otázky súvisiace s dĺžkou zaistenia ako sú efektívnosť, včasnosť a účelnosť administratívnych úkonov technického a organizačného charakteru potrebných pre samotné zabezpečenia vyhostenia, čo následne vyvoláva dôvodné pochybnosti o účele zaistenia. Pokiaľ teda rozhodnutie o zaistení na účel výkonu administratívneho vyhostenia nie je odôvodnené z vyššie uvedeného dôvodu, je takéto rozhodnutie žalovaného z pohľadu kasačného súdu nedostatočne odôvodnené, a teda nepreskúmateľné.

19. Kasačný súd sa stotožnil aj s námietkou žalobcu vytykajúcou nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného týkajúcej sa nedostatočného zistenia skutkového stavu, keď z obsahu administratívneho spisu nevyplynulo, že by žalovaný v súvislosti s krajinou pôvodu žalobcu, resp. inou treťou krajinou skúmal prekážky vyhostenia. Z uvedeného možno usúdiť, že žalovaný neskúmal možnosť vyhostenia žalobcu do krajiny pôvodu ani inej tretej krajiny. Ak sa teda žalovaný reálnosťou vyhostenia žalobcu do krajiny pôvodu nezaoberal a pokiaľ krajský súd neprihliadol na námietku žalobcu ohľadne neúčelnosti jeho zaistenia (ak nie je účelné a efektívne rozhodnutie o administratívnom vyhostení navrhovateľa nemôže byť efektívne a účelné ani rozhodnutie o jeho zaistení) tak pochybil.

20. Kasačný súd uvádza, že žalovaný je povinný uviesť v rozhodnutí o vyhostení ako aj následne v rozhodnutí o zaistení konkrétnu krajinu, kam sa má žalobca vrátiť, vyhodnotiť účelnosť a efektívnosť zaistenia žalobcu vo vzťahu k tej konkrétne uvedenej krajine a následne vyhodnotiť a riadne odôvodniť možné prekážky vyhostenia žalobcu do tejto konkrétnej krajiny. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sž/31/2014 zo dňa 02.09.2014, podľa ktorého „...Odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že správny orgán už v čase zaistenia navrhovateľa, tobôž v konaní o administratívnom vyhostení, mal mať k dispozícii aktuálne správy o krajine, do ktorej má byť štátny príslušník tretej krajiny vrátený...“

21. Z domácej právnej úpravy, zo záväznej judikatúry EŠLP ale aj z komparatívnej judikatúry a vôbec z podstaty zaistenia za účelom vyhostenia podľa kasačného súdu vyplýva, že logickým predpokladom zaistenia cudzinca je, že jeho účel bude môcť byť naplnený, preto je potrebné pri rozhodovaní o zaistení cudzinca zvážiť, či je výkon správneho vyhostenia aspoň potenciálne možný.

22. Kasačný súd vyhodnotil ako dôvodnú aj námietku žalobcu týkajúcej sa postupu žalovaného, ktorý nepostupoval obozretné pri zaistení žalobcu a jeho maloletých detí. Z administratívneho spisu je zrejmé, že žalovaný sa žiadnym spôsobom nezaoberal dopadom rozhodnutia na záujmy maloletých detí, nebral do úvahy najlepší záujem maloletých detí, a teda sa nevysporiadal s čl. 3 Dohovoru o právach detí, nakoľko záujem maloletých detí musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí. Kasačný súd v tejto súvislosti odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sza/12/2016 zo dňa 14.06.2016, podľa ktorého „Hoci zákon o pobyte cudzincov pripúšťa, aby spolu s rodičom boli umiestnené do útvaru policajného zaistenia aj deti (§ 94 ods. 3 ZoPC), správny orgán musí s poukazom na najlepší záujem dieťaťa (zakotvený v článku 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho alebo jej najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére), postupovať obozretné pri umiestňovaní detí spolu s rodičom v útvaru policajného zaistenia a pri úvahe o ich umiestnení by nemal opomenúť, že najlepší záujem dieťaťa, ktorý je vyjadrením hodnôt, na ktorých je postavený systém ochrany práv dieťaťa nie je možné účinne dosiahnuť bez reflektovania na judikatúru EŠLP, ktorá ohľadne pozbavenia osobnej slobody dieťaťa a ochrany práv a najlepšieho záujmu dieťaťa vo veciach zaistenia maloletých cudzincov najmä tých, ktorí sú v sprievode

rodičov opakovane konštatovala porušenie čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa ako aj čl.3 Európskeho dohovoru o ľudských právach.“

23. Navyše k uvedeným argumentom na zmenu napadnutého rozsudku kasačný súd uvádza, že krajský súd sa k dopadu rozhodnutia na záujem maloletých detí sťažovateľa a obmedzenie ich osobnej slobody vyjadril na strane 6 nasledovne: „...medzinárodnoprávna ochrana žalobcu prichádza do úvahy vo veciach zaistenia iba v tom prípade, ak je preukázaná legalita pobytu utečenca na území cudzieho štátu a je dôvodné očakávať, že bude ukončené azylové konanie alebo iné konanie na základe zákona o pobyte cudzincov. Uvedené platí aj pre rodinných príslušníkov takto zaistených utečencov“, čo však nemožno považovať za dostatočné.

24. Kasačný súd musí konštatovať, že na všetky maloleté deti sťažovateľa sa vzťahuje režim zraniteľných osôb, zakotvený v § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov. Z toho vyplýva pre krajský súd povinnosť preskúmať aj argumentáciu žalovaného, prečo mal preukázané, že boli splnené podmienky na vznik nevyhnutnosti zaistenia maloletých detí v zmysle § 88 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov ako aj, či zaistenie do 07.11.2016 spĺňa požiadavku zákonodarcu aby zaistenie maloletých detí bolo na čo najkratší čas.

25. Vzhľadom na žalobcom namietané nedostatky, možno uzavrieť, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok odôvodnenia, čo odôvodňuje jeho zrušenie aj bez prihliadnutia na ostatné kasačné námietky uvedené v kasačnej sťažnosti.

26. Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že námietky žalobcu týkajúce sa efektívnosti a účelnosti rozhodnutia o zaistení, vzhľadom na absenciu skúmania podmienok vyhostiteľnosti žalobcu do krajiny jeho pôvodu, nedostatočné zistenie skutkového stavu o aktuálne správy o krajine pôvodu žalobcu, resp. o tretích krajinách a nezohľadnenie čl. 3 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa boli dôvodné a tieto boli schopné vyvolať pochybnosti o zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného o zaistení navrhovateľa.

27. Pokiaľ teda krajský súd na tieto námietky neprihliadol, resp. ich považoval za nedôvodné, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s takýmto právnym záverom krajského súdu nestotožnil a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa § 462 ods. 2 S.s.p. zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

28. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného kasačný súd rozhodol o bezodkladnom prepustení sťažovateľa podľa čl. 15 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“), ako aj čl. 5 ods. 4 Dohovoru, ktoré zakotvujú povinnosť nariadiť prepustenie osoby, ktorej zaistenie bolo nezákonné.

29. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 175 ods. 1 a 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

30. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.